

ПЕТТИ ОДДЕЛ

**СЛУЧАЈ НА BUSINESS SUPPORT CENTRE v.
БУГАРИЈА**

(Жалба број 6689/03)

ОДЛУКА

СТРАЗБУР

18 Март 2010

Конечна
18/06/2010

Оваа пресуда е конечна согласно Член 44 § 2 од Конвенцијата. Може да биде предмет на редакциски измени.

Во предметот на BUSINESS SUPPORT CENTRE v. Бугарија

Европскиот суд за човекови права (Петти Оддел) во Совет составен

од:

Peer Lorenzen, *Претседател*,

Renate Jaeger,

Karel Jungwiert,

Mark Villiger,

Isabelle Berro- Lefèvre,

Mirjana Lazarova Trajkovska,

Zdravka Kalaydjieva, судии,

И Claudia Westerdiek, *Секретар на одделот*,

Расправаше на нејавна седница на 23 Февруари 2010 година

Ја донесе следнава пресуда, која беше усвоена на истиот датум:

ПОСТАПКА

1. Постапката започна со жалба (бр.6689/03) против Република Бугарија поднесена на 13 Февруари 2003 година до Судот според Член 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основните слободи (“Конвенцијата”) од страна на Бизнис центар за поддршка на мали и средни претпријатија – Русе (“Бизнис центарот за поддршка”) Бугарска непрофитна организација регистрирана во 1996 година со седиште во градот Русе.

2. Жалителот е застапуван од Г-дин К. Дончев, адвокат од Русе. Бугарската влада (“Владата”) е застапувана од нејзините агенти Г-ѓа М. Димова и Г-ѓа С. Атанасова од Министерството за правда.

3. Жалителот особено се жали дека и покрај целосната усогласеност со обврските за пријавување на ДДВ, домашните власти го лишиле од правото да го одбие влезниот ДДВ од 11.400 бугарски лева (BGN: 5.828 евра (ЕУР)), кој го платил на добавувач само затоа што добавувачот не успеал да ги почитува своите обврски за пријавување и плаќање на ДДВ.

4. На 27 Ноември 2007 година, Судот во еден дел ја отфрлил жалбата како неоснована и одлучил да ја достави жалбата до Владата согласно Член 1 од Протоколот бр.1 од Конвенцијата. Исто така одлучил да ја разгледа основаноста на жалбата истовремено со нејзината допуштеност (Член 29 § 3).

ФАКТИ

I. ОКОЛНОСТИ НА СЛУЧАЈОТ

A. Позадина на случајот

5. На 14 декември 1998 година, Бизнис центарот за поддршка склучил договор со австриското Министерство за надворешни работи за основање бизнис инкубатор за мали и средни претпријатија во градот Русе. За време на спроведувањето на проектот, жалителот имал обврска да го реновира имотот на општинскиот совет во Русе, а за возврат ќе добие дозвола да го користи за потребите на бизнис инкубаторот за период од десет години. Реновирањето е завршено на 9 февруари 2000 година и чинело 192.761 лева (98.558 евра), а целокупниот износ бил платен од жалителот.

Б. Трансакцијата која е предмет на оданочување

6. На 20 јули 1999 година, во текот на реновирањето на имотот на општината, Бизнис центарот за поддршка примил испорака од единствен добавувач ("Добавувачот"). Не е јасно дали трансакцијата е за набавка на стоки или услуги. Бидејќи двата субјекти биле регистрирани според Законот за данок на додадена вредност од 1999 година ("Законот за ДДВ") трансакцијата претставува оданочлива набавка според наведениот закон.

7. Вкупните трошоци на примената испорака биле 68.400 лева (34.972 евра), од кои 57.000 лева (29.144 евра) е вредноста на стоките или услугите и 11.400 лева (5.828 евра) е данок на додадена вредност ("ДДВ"). Добавувачот издал фактура бр. 126/ 20.07.1999 на организацијата- жалителот, која жалителот ја платил во целост, вклучувајќи го и ДДВ-то. Организацијата- жалител ја евидентирала набавката во својата сметководствена евиденција за месец јули 1999 година и го поднела своето барање за поврат на ДДВ за тој период на 16 август 1999 година. Добавувачот, од друга страна, пропуштил да ја евидентира трансакцијата во сметководствената евиденција, да поднесе барање за поврат на ДДВ и да ги подмири своите обврски према државниот буџет.

В. Даночна ревизија

8. На 11 април 2000 година даночните власти започнале ревизија на организацијата- жалител, која во однос на ДДВ го опфаќала периодот од 1 јули 1999 година до 29 февруари 2000 година. Во текот на ревизијата била спроведена вкрстена проверка на снабдувачот со цел да утврди дали истиот имал соодветна пријава и евиденција на снабдувањето во сметководствената евиденција. Како резултат на тоа, бил утврден неговиот пропуст во однос на обврската за пријава за ДДВ и обврската за плаќање (види став 7 погоре).

9. На 31 август 2000 година Централната даночна служба на дирекцијата за територијален данок на Русе на организацијата - жалител издала проценка на данокот. Во однос на ДДВ утврди дека Бизнес центарот за поддршка погрешно одзема пет исплати што ги направил на добавувачите за влезниот ДДВ во износ од 25.944,80 лева (13.265 евра) и пропуштил да го наплати излезниот ДДВ во износ од 38.552,30 лева (19.711 евра), на оданочлива услуга која ја извршил.

10. Особено, во однос на трансакцијата од фактура бр. 126/20.07.1999 даночните власти го одбиле правото на организацијата-жалител да го одбие влезниот ДДВ што го платил, во износ од 11.400 лева (5.828 ЕУР), бидејќи добавувачот пропуштил да ја евидентира трансакцијата во својата сметководствена евиденција, да поднесе пријава за ДДВ и да ги подмири своите обврски кон државниот буџет. Така, тие сметале дека не бил "наплатен" ДДВ за предметната понуда и дека организацијата –жалител за тоа не може да го одбие влезниот ДДВ.

11. Врз основа на горенаведените заклучоци, даночните власти го прилагодиле влезниот и излезниот ДДВ на организацијата –жалител за релевантниот период. Во однос на набавката од фактура бр. 126/20.07.1999, ова имало последица дека организацијата –жалител морала да го плати по втор пат влезното ДДВ во износ од 11.400 лева (5.828 ЕУР). Покрај тоа, била задолжена да плати камата на тој износ, а во износ од 1.396,83 лева (714 евра).

Д. Постапка по жалба

12. На 4 октомври 2000 година, организацијата жалител поднела жалба против проценката на данокот. Со одлука од 6 ноември 2000 година, Дирекцијата за територијален данок на Русе во целост ги потврдила наодите во проценката на данокот во однос на влезниот ДДВ од 11.400 лева (5.828 ЕУР). Организацијата жалител поднела жалба до судовите.

13. На 28 мај 2001 година Регионалниот суд во Варна донел одлука која не била во корист на организацијата жалител, која повторно поднела жалба. Во конечната пресуда од 13 август 2002 година Вишиот управен суд ги потврдил одлуките на пониските судови и оние

на даночните органи во однос на влезниот ДДВ во износ од 11.400 лева (5.828 евра). При донесувањето на нивните одлуки, судовите исто така заклучиле дека, доколку добавувачот не поднесе пријава за поврат на ДДВ и прошутил да ги исполни своите обврски кон државниот буџет, организацијата жалител немала право да го одбие наведениот влезен ДДВ.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАШНО ЗАКОНОДАВСТВО И ПРАКСА

A. Закон за ДДВ од 1999 година

14. Релевантните одредби од Законот за ДДВ се сумирани во случајот на *Bulves AD* против Бугарија (бр. 3991/03, §§ 20-28, 22 јануари 2009 година).

Б. Можноста за повторување на управната постапка како резултат на пресуда на Европскиот суд за човекови права

15. Член 239 (6) од Законот за управна постапка од 2006 година, предвидува дека заинтересираната страна може да побара повторување на управни постапки во случаи каде што "со пресуда на Европскиот Суд за човекови права е утврдена повреда на Конвенцијата". Вишиот управен суд веќе имал случаи каде го користел овој член за повторување на постапките следствено на пресуди на Судот со кои е утврдена повреда на Членовите 6, 8 и 13 од Конвенцијата (решение № 2476 од 5.03.2008 година на ВАС по адм. д. № 12127/2007 г., 5-членен с-в, и определение № 4293 от 10.04.2008 г. на ВАС по адм. д. № 9178/2007 г., III о.).

III. ЗАКОН ЗА ЗАЕДНИЦАТА

16. Релевантноста на *acquis communautaire* и наодите на Судот на правдата на Европските заедници во споени случаи *C 354/03*, *C-355/03* и *C-484/03*, *Optigen Ltd (C-354/03)*, *Fulcrum Electronics Ltd (C-355/03)* и *Bond House Systems Ltd (C 484/03)* v Комисионери за царини и акцизи и во споени случаи *C 439/04* и *C-440/04*, *Axel Kittel* против Белгија (*C-439/04*) и *Belgian State v Recolta Recycling SPRL (C-440/04)* (ECR 2006, страна I 06161), исто така, се сумирани во случајот на *Bulves AD* (§ § 29 32, цитиран погоре).

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕН 1 ОД ПРОТОКОЛОТ БР.1 КОН КОНВЕНЦИЈАТА

17. Жалителот-организацијата се жалеше според Членот 1 од Протоколот бр.1 кон Конвенцијата, дека и покрај нејзиното целосно исполнување на сопствените обврски за пријавување на ДДВ, домашните власти ја лишиле од правото да го одбие влезниот ДДВ во износ од BGN 11,400 (ЕУР 5,828) само затоа што нејзиниот добавувач не успеал да ги почитува своите обврски за пријавување и плаќање на ДДВ. Жалителот-организацијата сметала дека има “легитимно очекување”, согласно значењето на Член 1 од Протоколот Бр.1, за правото на одбиток на влезно ДДВ, кое настанува откако целосно се усогласила со своите обврски за пријавување и плаќање на ДДВ и откако биле исполнети предусловите за искористување на таквиот одбиток на ДДВ.

Член 1 од Протоколот бр.1 гласи:

“ Секое физичко или правно лице има право на мирно уживање на својот имот. Никој не може да биде лишен од својот имот, освен во јавен интерес и под услови предвидени со закон и со општите принципи на меѓународното право.

Претходните одредби не навлегуваат во правото на државите да донесуваат закони кои ги сметаат за неопходни за регулирање на користењето на имотот согласно општиот интерес или заради сигурно плаќање на данокот, другите придонеси и парични казни.”

18. Владата ја сметаше жалбата по својата природа како од четврта инстанца и изјави дека Бугарското даночно законодавство е усогласено во текот на последните неколку години со Европските стандарди.

A. Допуштеност

19. Судот забележува дека жалбата на жалителот-организацијата според Членот 6 од Конвенцијата во смисла на наводната неправедност на жалбената постапка била прогласена за недопуштена од страна на Судот на 27 Ноември 2007 година (види параграф 4 погоре). Според тоа, потпирањето на Владата на доктрината на четврта инстанца не влијае врз жалбата што моментално е пред Судот, што не се однесува на проценката на доказите пред домашните судови или на резултатот

од постапката, туку повеќе на тоа дали дејствијата на органите резултирале со попречување, спротивно на Членот 1 од Протоколот Бр. 1 кон Конвенцијата.

20. Според тоа, Судот забележува дека оваа жалба не е очигледно неоснована во смисла на Членот 35 § 3 од Конвенцијата. Понатаму, забележува дека не е недопуштена по било која друга основа. Заради тоа мора да се прогласи за допуштена.

Б. Основаност

21. Судот на почетокот забележува дека во водечкиот случај на *Bulves AD* (цитиран погоре) утврдил повреда на правото на мирно уживање на имотот на компанијата на жалителот и го утврдил следново:

“71. Со оглед на навременото и целосно исполнување на обврските од страна на друштвото жалител на обврските за пријавување на ДДВ, неговата неможност да обезбеди исполнување на обврските за пријавување на ДДВ од страна на нејзиниот добавувач и фактот дека немало измама во однос на системот на ДДВ за која друштвото жалител имало сознанија или имало можности да дојде до такви сознанија, Судот утврди дека жалителот не требало да биде обврзан да ги сноси целосните последици од неуспехот на добавувачот да ги исполни своите обврски за навремено пријавување на ДДВ, со одбивање на правото да го одбие влезниот ДДВ и, како резултат на тоа, им е наредено да го платат ДДВ по втор пат, плус камата. Судот смета дека ова резултирало со прекумерно индивидуално оптоварување на друштвото жалител со што се нарушила правичната рамнотежа која мора да се одржува помеѓу барањата од општиот интерес на заедницата и барањата за заштита на правото на сопственост.”

22. Во поглед на сличноста помеѓу фактите и жалбата, Судот целосно се потпира на своите анализи и заклучоци во случајот на *Bulves AD* (§§ 33-71, цитиран погоре) за кој смета дека е релевантен.

23. Судот забележува дека единствената забележлива разлика меѓу двата случаи е неизвесноста околу тоа дали добавувачот на крајот ги намирил своите обврски кон државниот буџет кој произлегува од плаќањето на влезниот ДДВ од страна на организацијата-жалител во износ од BGN 11,400 (EUR 5,828) (за разлика од *Bulves AD*, §§ 11, 13 and 67, цитиран погоре). Меѓутоа, Судот забележува дека целосната зависност од активностите на даночните органи кои, откако го откриле неуспехот на добавувачот целосно и навремено да ги изврши своите обврски за пријавување и плаќање на ДДВ, тие можеле да покренат даночна ревизија и да поведат постапка против добавувачот, со цел да соберат такви задоцнети плаќања заедно со камата. Според тоа, ова нема директно влијание врз проценката на Судот во однос на организацијата-жалител.

24. Дополнително, не е утврдено постоење на измама во однос на системот на ДДВ, за кој организацијата - жалител имала сознанија или можело да и биде познато.

25. Во заклучок, Владата не истакна никаков факт или аргумент преку кој би го убедила Судот да донесе во овој случај заклучок поинаков од оној во водечкиот случај на *Bulves AD* (цитиран погоре).

26. Соодветно, постои повреда на Членот 1 од Протоколот Бр. 1 во поглед на влезниот ДДВ во износ од Бугарски левови - BGN 11,400 (EUR 5,828).

II. ПРИМЕНА НА ЧЛЕН 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

27. Член 41 од Конвенцијата предвидува:

“ Ако Судот оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на нејзините Протоколи, и ако внатрешното право на заинтересираната Висока страна договорничка овозможува само делумно отстранување на последиците на таа повреда, Судот и дава на оштетената страна, доколку е потребно правично задоволување.”

A. Damage

28. Организацијата-жалител бараше 285,541.70 Бугарски левови (BGN: 145,997 euros (EUR)) на име материјална штета. Побаруваната сума се состои од (а) BGN 52,535.37 (EUR 26,861) претставувајќи ја вредноста на усогласувањата на влезен и излезен ДДВ издадени од страна на даночните власти (види параграф 9 и 11 погоре); (б) BGN 2,221.07 (EUR 1,135) претставувајќи ја каматата која била наплатена од страна на даночните органи; (в) BGN 56,523.51 (EUR 28,900) претставувајќи ја законската казнена камата на бараните износи сметано од 1 Јануари 2001 година до 30 Јуни 2008 година; (д) BGN 151,744.27 (EUR 77,586) претставувајќи ја денешната пазарна вредност на канцеларијата во центарот на Русе која организацијата жалител планирала да ја купи за време на настаните, но, наводно, не била во можност како резултат на проценката на данокот; и (ѓ) BGN 22,517.48 (EUR 11,513) кој износ ги претставува исплатите кои настанале на име изнајмување во текот на периодот.

29. Владата ги оспори побаруваните износи и истакна дека доколку Судот утврди повреда, во тој случај најсоодветно обештетување за организацијата жалител би било да побара повторно отворање на управната постапка согласно Член 239 (б) од Законот за управна постапка (види параграф 15 погоре).

30. Судот смета за потребно, да истакне дека пресудата во која е утврдена повреда на Конвенцијата или нејзините Протоколи, и наметнува на тужената држава законска обврска не само да им плати на засегнатите лица суми доделени со правичен надомест, туку и да избере, што е предмет на надзор на Комитетот на министри, општи и/или, доколку е соодветно, индивидуални мерки што треба да се донесат во нејзиниот домашен правен поредок за да се стави крај на повредата утврдена од страна на Судот и да се направи секаква изводлива репарација на нејзините последици на таков начин што да се обнови колку што е можно, ситуацијата што постоела пред прекршувањето. Во случај на повреда на Член 6 од Конвенцијата, жалителот треба да биде доведен, колку што е можно побрзо во состојба во која би бил, доколку барањата од оваа одредба не биле занемарени (види *Lungoci v. Romania*, no. 62710/00, § 55, 26 Јануари 2006; *Yanakiev v. Bulgaria*, no. 40476/98, § 89, 10 Август 2006; и *Kostadin Mihaylov v. Bulgaria*, no. 17868/07, § 59, 27 Март 2008). Поради тоа, Судот во одредени прилики смета дека најсоодветната форма на надомест во случаите кога ќе се утврди повреда на членот 6 став 1 од Конвенцијата, по правило, ќе биде повторно да се отвори постапката во догледно време и да се преиспита случајот во согласност со сите барања за правично судење (види *Lungoci*, § 56; *Yanakiev*, § 90; and *Kostadin Mihaylov*, § 60, сите цитирани погоре).

31. Во конкретниов случај, додека Судот ја разгледува можноста за повторно отворање на постапката на домашно ниво, соодветна и преферирана форма на надомест во случаи каде исто така е утврдена повреда на Член 1 кон Протоколот Бр.1 кон Конвенцијата, а имајќи ги предвид посебните околности на конкретниов случај, Судот смета дека тоа не би било можно. Конкретно, имајќи ја предвид веќе прекумерната должина на постапката и праксата на домашните судови за строго интерпретирање и строга примена на предметното законодавство, Судот смета дека повторното отворање на постапката и преиспитување на случајот нема да биде доволно и адекватно обештетување за конкретната повреда утврдена во овој случај.

32. Соодветно, во поглед на утврдената повреда во врска со влезниот ДДВ во износ од BGN 11,400 (EUR 5,828: види параграф 26 погоре), од Судот смета дека, во однос на материјалната штета најсоодветната форма на обештетување би била доделување на износот на споменатиот ДДВ, плус каматата која била наплатена на горенаведената сума од BGN 1,396.83 (EUR 714 : види параграф 11 погоре) (види *S.A. Dangeville v. France*, no. 36677/97, § 70, ECHR 2002-III, и *Bulves AD*, § 82, цитиран погоре).

Заради тоа, Судот досудува сума од ЕУР 6,542 за материјална штета.

В. Трошоци

33. Организацијата жалител побарува износ од BGN 1,283.14 (EUR 656) за трошоци кои настанале во постапките пред домашните судови. Во побаруваната сума се содржани износи за судска такса за жалба во износ од (BGN 50 (EUR 26)), патни трошоци за поднесување на споменатата жалба во износ од (BGN 28 (EUR 14)) и адвокатски трошоци пред домашните судови во износ од (BGN 1,200 (EUR 613)). Во поткрепа на своето побарување, организацијата жалител достави потврди за извршени плаќања за судска такса и патни трошоци како и договор за награда за адвокатски услуги со својот адвокат.

34. Владата директно не даде коментар за барањето на организацијата жалител за трошоци.

35. Согласно судската пракса на Судот, жалителот има право на надомест на трошоците само доколку, како што се покажа, истите биле навистина направени и неопходни, и истите се разумни. Во конкретниов случај, имајќи ги предвид дадените информации и горенаведените критериуми, Судот смета дека е разумно да се додели целосен надомест на трошоците во вкупен износ од 656 ЕУР.

В. Затезна камата

36. Судот смета дека е соодветно затезната камата да се заснова на најниската стапка за позајмени средства на Европската Централна Банка, на која треба да се додадат три процентни поени.

ОД ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ, ЕДНОГЛАСНО

1. *Ја прогласува* за допуштена жалбата според Член 1 од Протоколот Бр.1 кон Конвенцијата во врска со влезниот ДДВ во износ од BGN 11,400 (EUR 5,828);

2. *Смета* дека постои повреда на Член 1 од Протоколот Бр. 1 кон Конвенцијата;

3. *Смета*

(а) дека тужената Држава треба да и ги плати на организацијата жалител во рок од три месеци од датата на правосилност на одлуката согласно Член 44 § 2 од Конвенцијата, следниве износи, кои ќе бидат

конвертирани во Бугарски левови по стапка применлива на денот на исплатата:

(i) за материјална штета – EUR 6,542 (шест илјади петсотини четириесет и две евра);

(ii) за трошоци – EUR 656 (шестотини педесет и шест евра);

(iii) секоја такса или данок кој може да биде наплатен на организацијата жалител на горенаведените износи;

(б) дека по истекот на горенаведениот рок од три месеци до исплатата ќе се плати единствена камата на горенаведените износи по стапка еднаква на најниската каматна стапка на позајмени средства на Европската централна банка во периодот на плаќање плус три процентни поени;

4. *Го отфрла* остатокот од барањето на организацијата жалител за правичен надомест.

Изготвено на Англиски јазик, и објавено во писмена форма на 18 Март 2010 година, согласно Правилото 77 §§ 2 и 3 од Правилата на Судот.

Claudia Westerdiek
Секретар на Одделот

Peer Lorenzen
Претседател